

SELETUSKIRI 1.1-6. 2/381, 25.03.2009

põllumajandusministri määruse "Põllumajandusministri 19. juuni 2008. a määruse nr 62 "Koolitus- ja teavitustegevuse toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" muutmise" eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri 19. juuni 2008. a määruse nr 62 "Koolitus- ja teavitustegevuse toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" muutmise määrus kehtestatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁴ lõike 2, § 45⁵ lõike 2 ja § 45⁶ lõike 4 alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud "Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013" (edaspidi *arengukava*).

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna koosseisuväline peaspetsialist Lehti Veeväli (tel 625 6186, lehti.veevali@agri.ee). Eelnõule tegi juriidilise ekspertiisi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6260, jaana.lepik@agri.ee), keeleliselt toimetab eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523, leeni.silk@agri.ee).

Eelnõu eesmärgiks on teha meetme tingimustes muudatused meetme parema rakendatavuse ning arusaadavuse ja ühese tõlgendamise huvides.

2. Eelnõu sisu

Eelnõu punktides 1, 5, 11, 14, 16 ja 40 sätestatakse, et toetust ei ole edaspidi võimalik taotleda esitlustehnika ja tarkvara soetamiseks. Muudatus on tingitud esitlustehnika mõiste üldisest ebatäpsusest. Samuti on muudatuse tulemusena võimalik eraldada rohkem vahendeid taotletud sisuliste tegevuste finantseerimiseks.

Eelnõu punktides 2 ja 39 sätestatud muudatustega antakse taotlejale võimalus taotleda sama tegevuse tarbeks samaaegselt toetust riigieelarvelistest, muudest Euroopa Liidu välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi. Sellega antakse taotlejale võimalus planeeritud tegevus ellu viia teiste vahendite abil juhul, kui käesoleva määruse põhjal esitatud taotlust ei rahuldata. Taotleja peab topeltrahastamise välistamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametit (edaspidi *PRIA*) viivitama teavitama, kui talle toetus nimetatud vahenditest eraldatakse.

Eelnõu punktis 3 ja 6 täpsustatakse määruse sõnastust tegevuse valdkonna ning kasusaajate osas. Koolitus- ja teavitustegevuse toetust saab taotleda koolitus- ja teavitustegevuste kohta, mille eesmärgiks on edendada põllumajandustoodete tootmist, toidu tootmist, töötlemist, metsa majandamist „Metsaseaduse“ tähenduses ning maaelu. Vastavalt nõukogu (EÜ) määruse nr 1698/2005 artiklile 20 peab toetus olema suunatud põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime

parandamisele. Põllumajandustoodeteks loetakse tooted, mis on loetletud Euroopa Ühenduse asutamislepingu I lisas, v.a. kalandustoodete tootmise ja töötlemise (k.a. vesiviljeluse) valdkonnad (rühm 3, 15.04 ja osaliselt rühm 16). Kalandustoodete tootmise ja töötlemise (k.a. vesiviljeluse) valdkonnas koolituste korraldamist toetatakse „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava“ alusel. Toetust võib taotleda ka selliste koolitus- ja teavitustegevuste kohta, millest kasusaajaks on Euroopa Ühenduse asutamislepingu I lisas mitte nimetatud toidu tootmise ja töötlemisega tegelevad füüsilised isikud või eraõigusliku juriidilise isiku töötajad. Toiduks käesoleva määruse raames loetakse toit „Toiduseaduse“ tähenduses.

Eelnõu punktides 4, 10, 15 ja 42 sätestatud muudatustega täpsustatakse kutse andmisega seotud mõisteid ja abikõlblike ning mitteabikõlblike kulude loetelu seoses uue „Kutseaduse“ vastuvõtmisega.

Eelnõu punktis 7 sätestatud muudatustega täpsustatakse, milliseid tegevusi liigitatakse üleriiklikeks ja milliseid maakondlikeks. Määruse rakendumisel loetakse edaspidi üleriigiliseks tegevuseks vähemalt kahes maakonnas põllumajandustoodete tootmise, toidu tootmise, töötlemise või metsa majandamisega tegelevale füüsilisele või eraõiguslikule juriidilisele isikule ja tema töötajale suunatud tegevus. Maakondlikuks tegevuseks loetakse edaspidi tegevus, mis on suunatud ainult ühe maakonna põllumajandustoodete tootmise, toidu tootmise, töötlemise või metsa majandamisega tegelevale füüsilisele või eraõiguslikule juriidilisele isikule ja tema töötajale. Taotleja võib esitada samasisulise taotluse mitmele maakonnale eraldi ning sellisel juhul menetletakse neid eraldiseisvate taotlustena vastavas maakonnas.

Eelnõu punktides 8 ja 9 sätestatud muudatustega täpsustatakse tegevuste loetelu, mis ei ole määruse raames toetatavad. Sellisteks tegevusteks on metsandustehnika müügi alal tegutseva ettevõtja toodete tutvustamise korraldamine ja tutvustamisel osalemine. Samuti ei ole abikõlblikud messide ja näituste külastamine ja nendel osalemine, kuna need ei sisalda alati koolitustegevust (loenguid jmt). Samuti ei saa toetust trükised, mille eesmärgiks on reklaam. Kutseõppeasutuste, rakenduskõrgkoolide ja ülikoolide poolt koostatavaid koolitusprogramme ei toetata, kuna sellised tegevused on tavapäraselt planeeritud nende põhitegevuse eelarvesse ning nimetatud tegevuse toetamine ei oleks võrdsetel alustel teiste potentsiaalsete taotlejatega.

Eelnõu punktis 12 sätestatud muudatustega täpsustatakse loetelu, milliseid rolle ei saa ühe ja sama tegevuse ajal üks füüsiline isik täita. Muudatuse tulemusel välistatakse erinevate isikute kaasamisega seotud abikõlblike kulude ja tasude topelt hüvitamine.

Eelnõu punktis 13 sätestatud muudatustega täpsustatakse kutsete loetelu, mille andmisega seotud kulud on abikõlblikud. Muudatus on tingitud kehtiva määruse § 3 sõnastuse täpsustamisest. Toetust ei saa taotleda konsulendi kutse ja kalanduse valdkonnaga seotud kutsete andmisel tehtud kulutuste kohta. Kehtiva määruse järgi võib konsulentidele korraldada ainult infopäevi. Kalandusega seotud tegevuste kohta ei anta toetust lähtudes kehtiva määruse § 3 lõike 6 punktist 6. Kutse andmisega seotud tegevuste puhul on taotleja kohustatud jälgima, et kõik „Kutseadusest“ tulenevad nõuded on täidetud.

Eelnõu punktis 17 sätestatud muudatustega kehtestatakse esitatavatele taotlustele ülempiir, milleks on üleriigilise tegevuse puhul 500 000 krooni ja maakondliku tegevuse puhul 200 000 krooni. Määrus ei piira esitatavate taotluste arvu taotleja kohta. Muudatuse tulemusena vähendatakse võimalust, et kogu taotlusvooru eelarve kulub üksikutele suuremahulistele taotlustele. Eeldatavalt jäävad maakondlike tegevuste jaoks ettenähtud vahendid ühe eelarveperioodi jooksul vahemikku 200 000 kuni 350 000 krooni.

Eelnõu punktis 18 sätestatud muudatustega täpsustatakse sõiduvahendite rentimisele kulutatava summa piirmäärasid. Muudatusega antakse taotlejale tegevuse elluviimiseks võimalus rentida D- ja D1-kategooria autosid, milliste puhul on võimalik taotleda kulude katmist kas 15 krooni läbitud kilomeetri pealt või kuni 5000 krooni kalendripäeva ja auto kohta.

Eelnõu punktis 19 sätestatud muudatustega vähendatakse koolitus- ja teavitustegevuse korraldamise toetuse taotlemisel esitatavate dokumentide ärakirjade arvu seoses § 1 punktis 7 sätestatud muudatusega, mille tulemusena ei ole edaspidi võimalik ühte taotlust esitada hindamiseks korraga kahele maakonnale.

Eelnõu punktis 20 sätestatud muudatustega täpsustatakse, milliseid omavahel seotud tegevusi võib ühes taotluses esitada. Ühes taotluses võib esitada mitu üheteemalist tegevust (nt koolitus, trükis, konverents, vm tegevus loomakasvatuse teemal), mis viiakse ellu kas üleriigilise või maakondliku tegevusena. Ühes taotluses ei või korraga esitada temaatiliselt erinevaid tegevusi (nt metsa majandamise ja loomakasvatusega seotud tegevused ühes taotluses), mida oleks koos raske hinnata.

Eelnõu punktis 21 ja 22 sätestatud muudatustega parandatakse kirjaviga ning täpsustatakse tähtaegadega seonduvat sõnastust.

Eelnõu punktides 23 ja 26 sätestatud muudatustega täpsustatakse taotluste hindamisel saadavate hindepunktide arvutamise ja paremusjärjestuse moodustamise korda. Taotluste paremusjärjestuse moodustamiseks arvutatakse edaspidi hindepunktide aritmeetilist keskmist, mille alusel moodustatakse paremusjärjestus. Muudatuse tulemusena ei sõltu taotlusele antavate hindepunktide koguarv enam taotlust hinnanud komisjoniliikmete arvust ning on võimalik võrrelda erinevate komisjonide poolt hinnatud taotluste taset. Võrdsete tulemuste korral eelistatakse endiselt taotluseid, milles on kajastatud rohkem tegevusi.

Eelnõu punktis 24 sätestatud muudatustega määratletakse ära, millisele komisjonile suunatakse maakondliku tegevuse taotlused hindamiseks. Komisjon määratakse selle järgi, millise maakonna põllumajanduse, toidu tootmise, töötlemise või metsa majandamisega tegelev füüsiline või eraõiguslik juriidiline isik või tema töötaja on tegevuse lõppkasusaaja.

Eelnõu punktis 25 sätestatud muudatustega pikendatakse komisjonide hindamiskoosoleku toimumise tähtaega 15 päevani peale PRIAst taotlejate nimekirja saamist.

Eelnõu punktides 27, 28, 30, 31, 32 ja 33 sätestatud muudatustega täpsustatakse dokumentide ja nendes sisalduvate andmete loetelu, mis tuleb edastada PRIA-le pärast hindamiskomisjoni koosoleku toimumist.

Eelnõu punktis 29 sätestatud muudatustega täpsustatakse ajaperioodi, mille jooksul tuleb PRIA-le edastada põllumajandusministri kehtestatud prioriteetsete teemade nimekiri.

Eelnõu punktis 34 sätestatud muudatustega sätestatakse uued taotluse hindamise kriteeriumid. Uue korra järgi on kõikidel taotlejatel võrdne võimalus saada esitatud taotluse kohta 55 hindepunkti. Senise kolme erineva hindamiselehe asemel rakendatakse edaspidi ühe hindamiselehe kasutamist. Taotluseid hindavad võrdsetel alustel ühesuguse skaala põhjal kas üleriigiline või maakondlik komisjon. Toetuse taotluste korral hinnatakse:

- 1) koolitus- ja teavitustegevuse teematikat ja sellele vastavat tegevuse liiki;
- 2) tegevusest lõppkasusaajaid;
- 3) tegevusega seotud füüsilise isiku, taotleja või tegevuse elluviija varasemat kogemust ja pädevust asjaomases valdkonnas;
- 4) eelarve põhjendatust.

Taotlused, mis esitatakse prioriteetide nimekirja kantud teemal, peavad vastama nimetatud teemale täies ulatuses, et saada hindepunkte. Hinnates tegevuse vastavust tegevuse teemaatikaga vaadatakse, kas nimetatud teemal on vajalik korraldada pigem konverentsi kui koolitust, trükist vm. määruks nimetatud tegevust. Samuti hinnatakse eraldi tegevusega seotud füüsiliste isikute varasemat kogemust ja pädevust ning taotleja või tegevuse elluviija kui organisatsiooni (asutuse) varasemaid kogemusi.

Eelnõu punktis 35 sätestatud muudatustega pikendatakse ajaperioodi, mille jooksul on PRIA kohustatud teavitama toetuse taotluse esitajaid taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsusest.

Eelnõu punktides 36, 37 ja 38 sätestatud muudatustega täpsustatakse, millistel juhtudel ja millise ajaperioodi jooksul peab taotleja PRIA-t oma andmete muudatustest teavitama.

Eelnõu punktides 41 sätestatud muudatustega täpsustatakse nõudeid toetuse saajale. Toetuse saajad, kes saavad toetust väljaande koostamiseks, on kohustatud nimetatud trükisest esitama vähemalt 10 eksemplari Põllumajandusministeeriumile 3 kuu jooksul väljaande valmimisest.

Eelnõu punktis 43 tunnistatakse kehtetuks rakendussäte, mis kehtis nõuandekeskustele. Kuna edaspidi ei võimaldata toetuse abil soetada esitlustehnikat ja tarkvara, pole nimetatud rakendussäte vajalik.

Eelnõu punktis 44 kehtestatakse uued rakendussätted, millega täpsustatakse nõuete kehtimist neile toetuse saajatele, kellele eraldati enne 1. jaanuari 2009. aastal vahendeid esitlustehnika ja tarkvara ostmiseks. Rakendussättega kehtestatakse nõuded säilitada ostetud esitlustehnika ja tarkvara vähemalt viis aastat peale PRIA poolt viimase toetusosa väljamakse tegemist. Samuti tuleb PRIA-t teavitada

kontaktandemete jne. muutumisest. Rakendussättega täpsustatakse tegevusest osavõtjate nimekirja (lisa 4) kehtima hakkamise aega.

Eelnõu punktis 45 nimetatud määruse lisadega esitatakse parandatud koolitus- ja teavitustegevuse toetuse taotluse vorm ja toetuse taotluse hindamislehe vorm, mis hakkavad kehtima määruse jõustumise hetkest. Taotluse vormi on muudetud seoses vajadusega selgemalt välja tuua taotluse nõuetekohasuse kontrollimiseks ja hindamiseks vajalikke andmeid ning seoses eelnõus esitatud tehniliste täpsustustega.

Eelnõu punktis 46, 47, 48, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud muudatustega esitatakse täpsustatud vormilised nõuded tegevuse elluviimist tõendavale kuludeklaratsioonile ja tegevusest osavõtjate nimekirjale. Muudatustega täpsustatakse ka kuludeklaratsiooni lahtrite sõnastust seoses uue „Kutseseaduse“ kehtima hakkamisega. Samuti võimaldatakse muudatustega taotlejal edaspidi taotleda toetust kutseeksamil osalenud, kuid selle mitte edukalt läbinud isikute eest. Toetust ei saa taotleda eksamil mitteilmunud isikute eest. Samuti ei saa toetust taotleda sama isiku eest, kui ta sooritab sama taseme eksamit teistkordselt. Tegevusest osavõtjate nimekirjale on määruuses esitatud miinimumnõuded. Tegevuse korraldaja võib nimekirja vajadusel täiendada lisalahtritega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab nõukogu määrusele (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40), komisjoni määrusele (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), ning komisjoni määrusele (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84).

4. Määruse mõjud

Määruse vastuvõtmine annab võimaluse hüvitada koolitus- ja teavitustegevuse korraldamise maksumus, mis motiveeriks põllumajanduse, toidu töötlemise või metsandusega tegelevaid eraõiguslikke juriidilisi isikuid ja tema töötajaid tegelema enesetäiendamise ja elukestva õppega. Toetuse abiga korraldatakse nimetatud isikutele erinevaid koolitus- ja teavitustegevusi ning antakse välja infomaterjale.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Arengukava programmiperioodil toetatakse koolitus- ja teavitustegevusi 4 282 373 euro ehk 67 004 575 krooni ulatuses, millest 10 miljonit krooni on kavandatud 2009. aastal taotletavateks toetusteks. Sellest kavandatakse 2009. aastaks 5 500 000 krooni üleriigiliste tegevuste kohta esitatavate taotluste rahastamiseks ning 300 000 krooni iga maakonna kohta.

Arengukava raames antavaid toetusi kaasrahastab Euroopa Liit. Koolitus- ja teavitustegevuste toetusest rahastatakse 75% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 25% ulatuses Eesti riigi muudest tuludest.

Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused on toodud arengukavas ning “2009. aasta riigieelarve seaduses”.

Määruse kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Määruse muutmise põhimõtted kiideti heaks arengukava seirekomisjoni liikmete poolt 14. jaanuaril 2009. a. algatud kirjaliku protseduuriga. Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ning Rahandusministeeriumile.

Keskkonnaministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 11. juuni 1996. a määruse nr 160 "Vabariigi Valitsuse reglemendi kinnitamine" punkti 25³ kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Rahandusministeerium kooskõlastasid eelnõu märkusteta. Haridus- ja Teadusministeerium ning Siseministeerium kooskõlastasid eelnõu märkustega. Mitteamvestatud on järgmiste Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Siseministeeriumi ettepanekutega:

Ettepanekut viidata käesoleva määruse § 2 lisaks „Täiskasvanute koolituse seadusele“ ka „Erakooliseadusele“ ei pea Põllumajandusministeerium vajalikuks, kuna „Täiskasvanute koolituse seaduse“ § 2 nimetab võimaliku koolitusasutusena ära ka erakooli. Juhul kui koolitusasutus on ka erakool „Erakooliseaduse“ tähenduses, kehtivad tema suhtes ka sellest seadusest tulenevad nõuded igal juhul.

Ettepanekut määruhes läbivalt määratleda, et koolituste puhul on tegemist tööalase- ja vabaharidusliku täienduskoolituse toetamisega ei pea Põllumajandusministeerium vajalikuks, kuna kehtiva määruse § 3 lõike 6 punkt 1 ei võimalda toetada „Täiskasvanute koolituse seaduses“ sätestatud kolmandat koolituse liiki, tasemekoolitust. Määruse eesmärk on soodustada koolitus- ja teavitustegevuste korraldamist ning nendel osalemist põllumajanduse-, toidu- ja metsandussektorites hoolimata sellest, kas saadud informatsiooni või omandatud oskuseid kasutatakse edaspidi tööandja või isiklikeks vajadusteks.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esitas küsimuse, kuidas tagatakse koolitajate tase ja koolituste kvaliteet, kui määrusest jäetakse välja nõue, et viimasel kolmel kalendriaastal on taotleja igal aastal viinud koolitus- ja teavitustegevusi läbi vähemalt 100 tunni jooksul. Nimetatud nõue kehtis ainult esitlustehnika ja tarkvara soetamise osas ja see pole uues määruse versioonis enam vajalik, kuna edaspidi ei ole võimalik esitlustehnikat ja tarkvara soetada. Pädevad hindamiskomisjonid vaatavad taotlused läbi ja moodustavad neist hindepunkte andes paremusjärjestuse. Hinnatakse nii koolitajate pädevust kui ka taotluse teemat ja tegevuse liike. Küsimuse osas, kuidas välditakse tasemeõppekavade dubleerimist, on seisukoht järgmine: määruse eelnõu punkti 9 kohaselt ei saa koolitusprogrammide ja õppekavade väljatöötamiseks toetust

enam küsida kutseõppeasutused, rakenduskõrgkoolid ega ülikoolid, samuti ei toetata tasemekoolituse korraldamist ega sellel osalemist.

Siseministeeriumi ettepanekut siduda käesolev määrus „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ eelnõuga ei pea Põllumajandusministeerium hetkel otstarbekaks, kuna nimetatud seadus pole veel vastu võetud. Käesoleva määruse järgi on taotlusvoor planeeritud avada enne uue seaduse jõustumist, seega on vajalik teha muudatused kooskõlas hetkel kehtiva seadusega.

Ants Noot
Kantsler

